

FAST TRACK

Referat fra Fast Track kick-off møde i Aalborg 16/3
2016 - Herunder "pre-mortem" analyse af projektet.

Af Søren Q. Eliassen samt Jordan Feekings, Lars Mortensen, Henrik Lund, Ludvig Krag og Tiago Malta

Miljø- og Fødevareministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Indhold

Indledning.....	3
Programmet.....	3
Formiddagens præsentationer af projektet.....	3
Eftermiddagens program.....	5
Pre mortem analyse – risikoanalyse.....	6
Praktiske erfaringer	6
Resultater af premortem/risikoanalysen:	7
Opsamling på input fra premortem/risikoanalysen og imødegåelsestiltag	9
Bilag	12
Bilag 1. Program for kick-off mødet	12
Bilag 2: Deltager i Fast Track Opstartsmøde	13

Indledning

Opstarts- eller kick-off mødet på Fast track projektet løb af stablen den 16. marts 2016 med deltagere fra projektet (DTU-Aqua, AAU samt DFPO), embedsfolk fra NaturErhvervstyrelsen, fiskere samt vodbindere. I alt deltog 20 personer. Fire tilmeldte fiskere var forhindret af godt fiskevejr.

Mødet fandt sted på Aalborg Universitet i Aalborg kl 10-16.30. (program og deltagerliste ligger som bilag 1).

Mødets formål var at få startet projektet med en præsentation for relevante grupper og at få diskuteret projektets set up og indhold med disse. I slutningen af projektet blev gennemført en såkaldt "pre-mortem", eller risikoanalyse for at få de forskellige gruppers vurdering af hvad de ser potentielt kan gå galt i projektet, for derved at kunne imødegå disse risici.

Programmet

Formiddagens præsentationer af projektet

Formiddagen bestod af præsentationer af projektet:

- Velkomst og formål med projektet
  - Formålet med AP 1 – samarbejdsplatformen
  - AP 2 – governance
  - AP 3 – industri-udførte forsøg
  - AP 4 – videnskabelige forsøg
- Samarbejdsplatformens struktur og panel præsenteres og diskuteres
- Indsamling af ideer og formidling af resultater
- Diskussion omkring dataindsamlingsmetoder for industri-førte forsøg

I forbindelse med formiddagens oplæg blev der rejst nogle spørgsmål, der her præsenteres i tematiseret form:

Om Redskabsudviklingen hos fiskerne:

Midler til at fiskere kan gennemføre redskabstilpasning/udvikling af nye redskaber. Der blev rejst tvivl om de afsatte midler (500.000 kr.) til fiskeres omkostninger ved udformning af forsøgsredskaberne i fiskerforsøg var tilstrækkeligt.

Der blev svaret, at der næppe er til at lave nye store trawl, men at mange tilpasninger kan laves for en begrænset sum.

Det blev fremhævet at i så fald vil der næppe komme meget nye (radikale) ideer på bordet. Her til blev der også fra fiskerside sagt at det er bedre med de små forbedringer, der kan udvikle sig til mere hen ad vejen.

En fisker fremhævede, at der allerede sker megen redskabsudvikling på privat basis hos fiskerne. Nogen diskussion tog konkret udgangspunkt i at King Fisher på privat basis har fået ændret deres trawl, så de kan reducere fangsten af mørksej, når de fisker havtasker i norsk zone. Desuden blev det fremhævet at en del

har fået penge også til redskabsudvikling i forbindelse midler til fartøjsudvikling. Hvis alt skal over panelet risikerer man at det forsinker udviklingen.

Der blev svaret, at projektet ikke ønsker at bremse privat udvikling. Men projektet kan støtte med metoder til dokumentation af redskabets effekt (selektivitet), og dermed skabe dokumentation for eventuelle godkendelser til fortsat brug.

Et snurrevodsforøg i 2015 blev fremhævet som eksempel på et forsøg, der tilsyneladende gav gode resultater, men som endnu ikke er blevet godkendt: "Det ligger på kajen". Derfor er delene med at lave test og dokumentation, der kan bruges for godkendelse videre i systemet vigtige.

En fisker nævnte at når målet med redskabsudviklingen er at kunne bortsortere nogle arter, så vil det være et perspektiv, at man får fleksible redskaber. At der kunne være panel i til at udsortere nogle arter. Men at disse kunne lukkes, hvis man senere (måske på samme tur) ønskede at fange denne art.

Forskelle i interesser for at udsortere fisk gælder ikke kun i perioder for det enkelte fartøj. Der er betydelige forskelle mellem kvotekombination på forskellige fartøjer. Selvom man er i same fiskeri er det derfor ikke nødvendigvis samme problemer og dermed redskabsløsninger man har behov for. Derfor kan det nogen gange være svært at sprede ideerne – nabofartøjet har ikke nødvendigvis samme behov.

Det fremhæves, at der sker redskabsudvikling mange steder – i projektet skal vi være opmærksomme på hvad der fx sker i det svenske fiskeri.

Forsøgstilladelser

NAER fremhævede at de vil være behjælpelige med at tilladelse til at fiske med ikke-godkendte redskaber i forsøgsperioden. Det er lettest i dansk farvand, mens det kan være vanskeligt og/eller tage tid hvis forsøget skal udføres i norsk farvand. Man vil dog være behjælpelig med at få de norske tilladelser også.

Indsamling af ideer

Det blev fremhævet, at fiskeriformændene og vodbindere nok er dem, der ved mest om hvilke fiskere der kunne tænkes at have ideer – de ved hvem der allerede går og "roder med ændringer". Fiskeriformændene vil gerne sprede informationen og sende viden om mulige ideer videre til Henrik Lund fra DFPO.

Sammensætning af panelet

Der blev spurgt til hvordan panelet sammensættes. Fiskere og vodbindere trækkes ind ad hoc, efter hvem der ved noget om områder og problemstillinger. Det blev fremhævet at det er et problem at vodbindere kan have økonomisk interesse i at få udvikling af redskaber til deres havn, så de kommer til at lave det. Dette blev bekræftet i spøg af en vodbinder, der bemærkede at indsendte han en ide, ville hans kollega måske stjæle dem (sige at det var "ny halm i gamle træsko, og så selv løbe med ideen")

Eftermiddagens program

Efter præsentation og diskussion af projektet var der mere generelle diskussioner og risiko-analyse/pre-mortem.

- Præsentation af et søster-projekt: Fisker-forsker netværk
- Kommissionens forslag til tekniske regler for fiskeriet.
- Risikoanalyse for samarbejdsplatformen, samt diskussion af de identificerede risici (pre-mortem).
- Identificering af de største problemer med den nye fiskeripolitik

Risiko-analysen sammenfattes nedenfor.

Af de øvrige punkter var det især identificeringen af de største problemer med den nye fiskeripolitik, der gav anledning til kommentarer, selvom den lå sidst på dagen. Det problem der blev fokuseret på fra fiskerside var discard forbuddet eller landingsforpligtigelsen. Det frustrerer at det er indført over så kort tid og for mange arter.

- Det opleves som et problem at skulle tage fisk, der tidligere ville være discardet, med ind. En del ville kunne leve videre (høj overlevelse ved discard) andre ville kunne fungere som foder til fugle og andre fisk.
- En nævnte at de gerne ville have ensilage anlæg om bord, hvis det også var tilladt i Norge.
- Mørksej ser ud til at blive en choke art. Det blev fremhævet at det nok ser forskelligt ud forskellige steder og for forskellige flåder (nationale og segmenter). Der er forskellige grunde til discard - derfor nok også behov for forskellige løsninger – det skal undersøges nærmere.
- Som konsekvens heraf er det en udfordring at lave redskaber der virker for alle – der er så forskellige behov; forskellige mål arter, forskellige kvoter mv.
- Andet eksempel at et fartøj i en periode af året vil undgå at fange torsk, fordi der er små fisk eller lave priser, mens man gerne vil fange dem på andre tidspunkter på året. Derfor er der brug for mange forskellige redskabsvarianter. Så projektets penge kan hurtigt slippe op.

Pre mortem analyse – risikoanalyse

Som en del af arbejdsplan 5 blev der i forbindelse med kick-off mødet gennemført en pre-mortem analyse, i programmet kaldet en risikoanalyse.

Metoden til analysen er tilpasset efter litteratur om pre-mortem og risikoanalyse¹:

- Kort introduktion til problemstillingen og metoden
- I grupper for hhv. fiskere/vodbindere og forvaltere/forskere:
  - Identificere hvad der *kan* udgøre en risiko for projektet (25 min)
  - To-og-to – det viste sig bedre at lade gruppestørrelsen variere
  - Opsamling i gruppen (25 min),
    - Prioritere betydningen af risiko-faktorerne
    - Diskutere høj-risiko faktorerne (høj sandsynlighed og høj konsekvens)
- I plenum (efter en pause)
  - Afrapportering i "fiskeben", hvor højrisikofaktorer blev præsenteret og diskuteret
  - Problemerne blev sorteret efter type
    - Mennesker
    - Maskiner
    - Materialer
    - Miljø/omgivelser
    - Metoder
    - Ledelse
  - For hvert problem blev der diskuteret:
    - Hvad kan vi gøre for at imødegå risikoen?
    - Skal der en "Plan B" til?

Praktiske erfaringer

- De enkelte risikofaktorer blev skrevet på farvede sedler, der gav mulighed for at hænge dem på plancher – og i øvrigt flytte dem hvis der var uenighed om placering.
- På grund af blot to vodbindere og to embedsfolk blev grupperne lagt sammen. Til forskere og embedsfolk (Forvaltere), samt fiskere og vodbindere. Ved formulering af risikofaktorer forgik arbejdet adskilt.
- I fiskergruppen var der ikke stemning for at dele sig to-og-to. DFPO repræsentanten og ordstyreren (SQE) deltog og noterede i fiskergruppen, mens vodbinderne udgjorde en gruppe for sig selv.
- Der kom en del kommentarer fra fiskerne i gruppearbejdet. Det vurderes derfor at opdeling i mindre grupper var godt for at sikre inddragelse af kommentarer fra flere i fiskergruppen.
- I fisker/vodbindergruppen var det en udfordring at få spredt sedlerne. De fleste ting følte som sandsynligt og med store konsekvenser. Risikofaktorerne blev bedre fordelt i den anden gruppe.
- Gennemgangen i plenum blev langtrukket – og gav ikke så megen deltagelse fra især fiskerside.
- Der blev ikke lavet egentlige plan B tiltag – kun tiltag til at imødegå den enkelte risiko

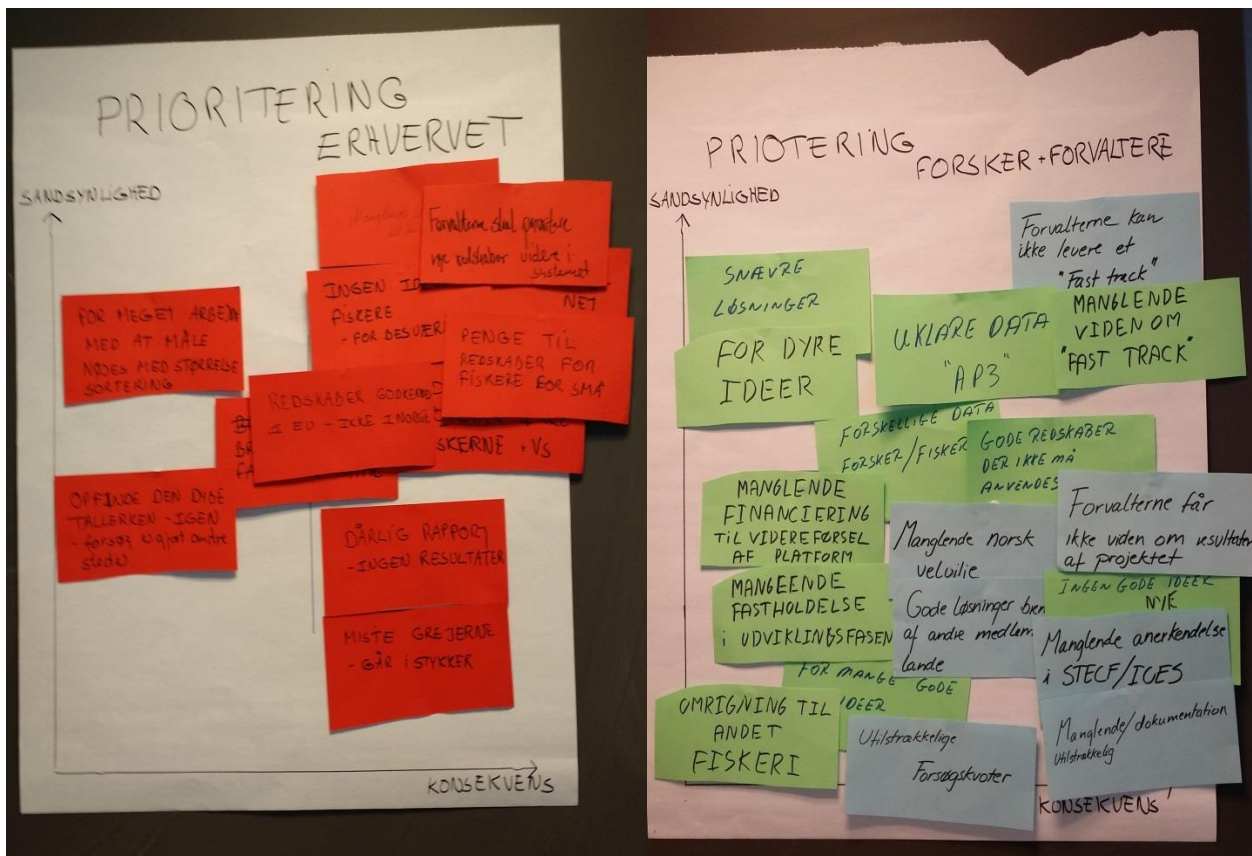
---

¹ Uhlman et. Al. Tomorrow never dies: Performing a "premortem" on Belgian industry-fisheries science partnership. Conference paper sep. 2015, ICES ASC 2015.

Resultater af premorten/risikoanalysen:

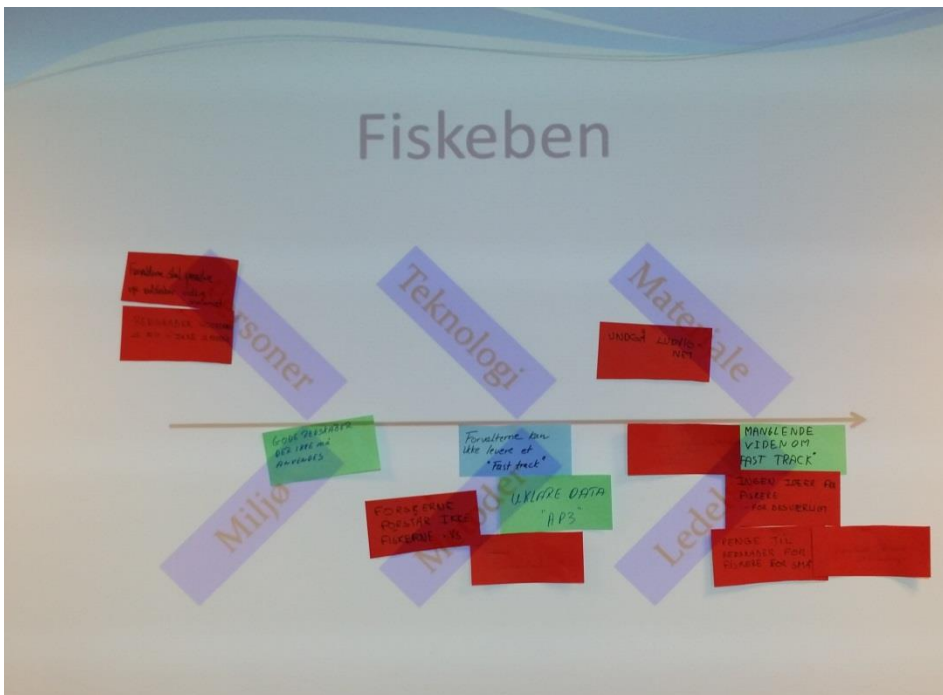
Pre-mortem analysen baseres på de sedler med risiko-faktorer, de blev lavet i undergrupperne. I de to grupper blev faktorerne vurderes i forhold til høj/lav sandsynlighed og høj/lav konsekvens for projektets gennemførelse. Placeringen af sedlerne i de fire felter kan ses nedenfor.

Figur 1: Risiko-faktorer fra hhv. erhvervet og forskere og forvalteret. I vurderingsskema mht sandsynlighed og konsekvens for projektet. Foto: Jordan Feekings.

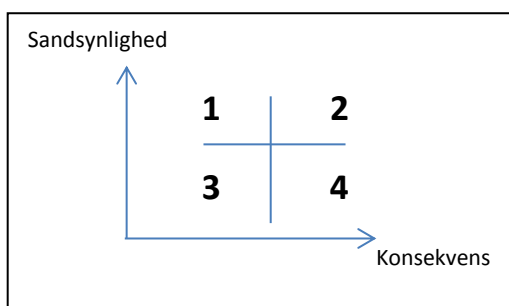
I forbindelse med plenum blev faktorerne, de blev vurderes som høj sandsynlighed og høj konsekvens for projektet gennemgået og "typen" af risikoen blev vurderet. Der var dog flere faktorer der kunne være fx både metode og personer. Nedenfor er vist placeringen, som den blev dannet i forbindelse med plenum-sessionen på mødet.

Figur 2: "fiskebens"- vurderingen af typer af risisi. Foto af vurderingen efter gennemgang på tavlen. Foto: Jordan Feekings.

Nedenfor er de samlede risiko-faktorer listet. I listen markeres

- 1) hvordan faktoren er vurderet som en risiko (1: høj sandsynlighed og lav konsekvens, 2: lav sandsynlighed og lav konsekvens, 3: lav sandsynlighed og høj konsekvens, 4: høj sandsynlighed og høj konsekvens).

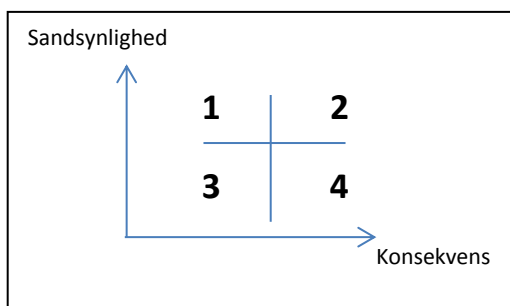
- 2) Hvilken gruppe der kom med vurderingen
- 3) Hvilken type af risiko (kun for gruppe 4, høj sandsynlighed og konsekvens) (P: Personer, t: Teknologi, Ma: Materialer, Mi: Miljø (ydre forhold), Me: metoder, L: Ledelse)
- 4) Risiko teksten (beskrivelse)
- 5) Projekt gruppens skridt til at imødegå risikoen

Opsamling på input fra premorten/risikoanalysen og imødegåelsestiltag

Nedenfor er de samlede risiko-faktorer listet. I listen markeres

- 1) hvordan faktoren er vurderet som en risiko (1: høj sandsynlighed og lav konsekvens, 2: lav sandsynlighed og lav konsekvens, 3: lav sandsynlighed og høj konsekvens, 4: høj sandsynlighed og høj konsekvens).

- 2) Hvilken gruppe der kom med vurderingen
- 3) Hvilken type af risiko (kun for gruppe 4, høj sandsynlighed og konsekvens) (P: Personer, t: Teknologi, Ma: Materialer, Mi: Miljø (ydre forhold), Me: metoder, L: Ledelse)
- 4) Risiko teksten (beskrivelse)
- 5) Projekt gruppens skridt til at imødegå risikoen

Tabel 1: Opsamling på pre-mortem/risikoanalysen

Nr.	Risiko	Gr.	Type	Risiko tekst	Tiltag til at imødegå risikoen
1	1	Fisk		for meget arbejde med at måle - nøjes med størrelses sortering	være meget klar på at forklare hvorfor længdemålene er nødvendige.
2	2	Fisk		forsøgsfiskeri bryder ind i fartøjets rytme	forsøge at planlægge fleksibelt under hensyntagen til at fiskeriet er lidt uplanlagt. Være åben for problemet
3	2	Fisk		Opfinde den dybe tallerken. Forsøgene er lavet andre steder	Ludvig/Jordan tjekker indkomne forslag
4	3	Fisk		Dårlig rapport - ingen resultater	god planlægning af projektet
5	3	Fisk		miste grejer - de går i stykker	?
6	1	Forsk		Snævre løsninger (redskabsændringer specifikke for få fartøjer)	Krav i forbindelse med vurdering af hvilke fiskerideer, der skal testes
7	1	Forsk		For dyre ideer (dermed ikke råd til at få ret mange fiskerideer testet)	Med i betragtningen af hvilke fiskerideer, der skal testes
8	2	Forsk		forskellige data fisker/forsker	? - testes - og så et resultat til at reflektere i evaluering og artiklerne

9	2	Forsk		manglende finansiering til videreførelse af platform	Skal overvejes i løbet af projektperioden - ny AHFF funding, samles med anden fisker/forsker samarbejde?
10	2	Forsk		manglende fastholdelse i udviklingsfasen (?)	?
11	2	Forsk		for mange gode ideer	grundlag for at vælge hvilke der skal gå videre. Eventuelt basis for at ansøge om udvidet projekt - der er stor fiskerinteresse
12	2	Forsk		Omrigning til andet fiskeri (?)	
13	2	Forv		utilstrækkelige forsøgskvoter	? - kan der ansøges om mere forsøgskvote? - Det vurderes at der ikke er voldsomt pres lige nu
14	3	Forv		Gode løsninger bremses af andre medlemslande	Politisk spil. Vi kan ikke gøre meget. Dog afklare generelle krav til dokumentation - og sikre god kontakt til den danske forvaltning
15	3	Forv		Manglende norsk velvilje	Politisk spil. Vi kan ikke gøre meget. Dog afklare generelle krav til dokumentation fra Norge, og orientere dem om resultater.
16	3	Forv		forvalterne får ikke viden om resultaterne af projektet	Vi beder Bent Pallisgaard være tilforordnet platformen (med løbende orientering om indkomne ideer/vurdere om de kræver dispensation).
17	3	Forv		Manglende anerkendelse i STECF/ICES	Vi skal inden test og forsøg sættes i gang være helt klare på krav fra de videnskabelige kommitter (og det politiske system)
18	3	Forsk		Ikke gode nye ideer	Vi har omtaler i fiskeritidende. 2 gange om projektet og 1 direkte større artikel om mulighed for at deltage. Fiskeriforeningsformænd holdes orienteret. DFPO rep (Henrik Lund) laver konkret bearbejde for at få fiskere til at deltage med ideer.
19	3	Forv		Manglende/utilstrækkelig dokumentation	Vi tjekker krav til dokumentation inden test går i gang. Det enkelte test på fartøjerne følges tæt, så der gives tilbagemelding til fiskeren om dokumentationen er af god nok kvalitet og mængde. Antal længdemålinger pr. forsøg tilpasses karakteren af forsøget/redskabsændringen
20	4	Vodtb	L	Manglende økonomi til forandring (som 7)	Med i betragtningen af hvilke fiskerideer, der skal testes
21	4	Fisk	L	Penge til redskaber for fiskere for små (som 7 og 20)	Med i betragtningen af hvilke fiskerideer, der skal testes
22	4	Vodtb		Hvem vælger hvilke projekter der deltager - kriterier	Styregruppen sætter en liste med kriterier op. Den er så åben at den kan tilpasses de forskelligartede projekter. Men klar nok til at kunne legitimere valg

23	5	Vodb	Me	Bureaukrati (at det bliver for besværligt at komme igennem test og videnskabeligt forsøg)	?
24	4	Fisk	P	Redskaberne godkendes i EU - ikke i Norge (som 15)	Politisk spil. Vi kan ikke gøre meget. Dog afklare generelle krav til dokumentation fra Norge, og orientere dem om resultater.
25	4	Fisk	Me	Forskerne forstår ikke fiskerne og omvendt	Kommunikationen er meget vigtig! Klar information i artikler løbende i fiskeritidende. Klare krav og argumenter for krav (fx hvorfor længdemåling). Desuden klarhed i kommunikation med den enkelte fisker i test (praksis for de, der står for samarbejdet).
26	4	Fisk	P	Forvalterne skal prioritere at få nye redskaber videre i systemet	God dialog med NAER. Bl.a. via en persons tilknytning til platformen. Anden dialog?
27	4	Fisk	L	Ingen ideer fra fiskerne (de ser det som for besværligt) (delvist som 18)	I kommunikationen med fiskerne får at samle ideer er det vigtigt at forklare hvordan vi kan understøtte dem - Henrik kan lave ansøgningen og panelet kan diskutere/sparre på redskabsudviklingen
28	4	Fisk	Ma	Undgå "Ludvig"-net (tråd der ikke duer i trawlet)	Styregruppen trækker på DTU-A erfaring og trækker en fisker og en vodbinder ind alt efter ideen/forsøget/løsningens karakter. Skulle bedst muligt sikre mod brug af dårlige materialer (og løsninger på anden vis)
29	4	Forsk	L	Manglende viden om "fast track"	
30	4	Forsk	Me	Uklare data i AP 3	Lave en god protokol på forhånd - og følge fiskerne tæt under test
31	4	Forv	Me	Forvalterne kan ikke levere et Fast Track	Vi undersøger krav til dokumentation, men søger også at beskrive proceduren og dermed hvor lang tid det vil tage. Det kommer til at tage tid - derfor gælder det om at afstemme forventninger i fht. fiskerne
32	4	Fisk	Mi	Gode redskaber, der ikke må anvendes (?)	?

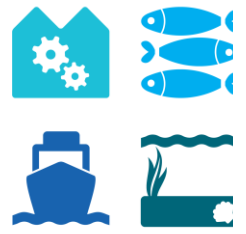
Bilag

Bilag 1. Program for kick-off mødet

Kick-off møde i FAST TRACK 16th March 2016 - Aalborg

HAV & FISK

Sted: Aalborg Universitet
Skibbrogade 5
9000 Aalborg

Onsdag d. 16. march 2016

10:00 – 10:15 Velkomst

10:15 – 10:45 Formålet med projektet

10:45 – 11:45 Samarbejdsplatformens struktur og panel præsenteres og diskuteres

11:45 – 12:00 Indsamling af idé og formidling af resultater (hvordan skal det fungere?)

12:00 – 12:45 Frokost

12:45 – 13:30 Diskussion omkring dataindsamling metoder for industri førte forsøg (grupperarbejde)

13:30 – 14:30 Risikoanalyse for samarbejdsplatformen (grupperarbejde)

14:30 – 15:00 Pause

15:00 – 15:45 Diskussion omkring de identificerede risici

15:45 – 16:45 Identificering af de største problemer med den nye fiskerpolitik

16:45 – 17:00 Vejen frem

Bilag 2: Deltager i Fast Track Opstartsmøde

Navn	Organisation	Stilling
Jordan Feekings	DTU Aqua	Forsker
Ludvig Krag	DTU Aqua	Seniorforsker
Tiago Malta	DTU Aqua	PhD studerende
Lars Mortensen	DTU Aqua	Post Doc
Søren Eliassen	AAU	Seniorforsker
Henrik Lund	DFPO	Konsulent
Kim Rægaard	NaturErhvervstyrelsen	Fuldmægtig
Bo Nielsen	Moonlight ND58	Fisker
Jan Nicolai Hansen	Hanstholm Fiskeriforening	Formand
Bent Svensen	Hanstholm Fiskeriforening	Fisker
Asker	Hanstholm Fiskeriforening	Fisker
Bent Pallisgaard	NaturErhvervstyrelsen	Fuldmægtig
Karsten Hjelm	Tormotrawl	Vodbinder
Kasper Thomsen	Es-Trawl APS	Vodbinder
Bent Larsen	Thyborøn Trawlbinderi	Vodbinder
Jess Wittus Hansen	Skagen (S84)	Fisker
Lotte Worsøe Clausen	DTU Aqua	Specialkonsulent
Rene Nyholm Erlandsen	DTU Aqua	Biologoverassistent
Claus Kirkegaard	Fiskeritidende	Journalist
Thomas Talund Thøgersen	DTU Aqua	Post Doc